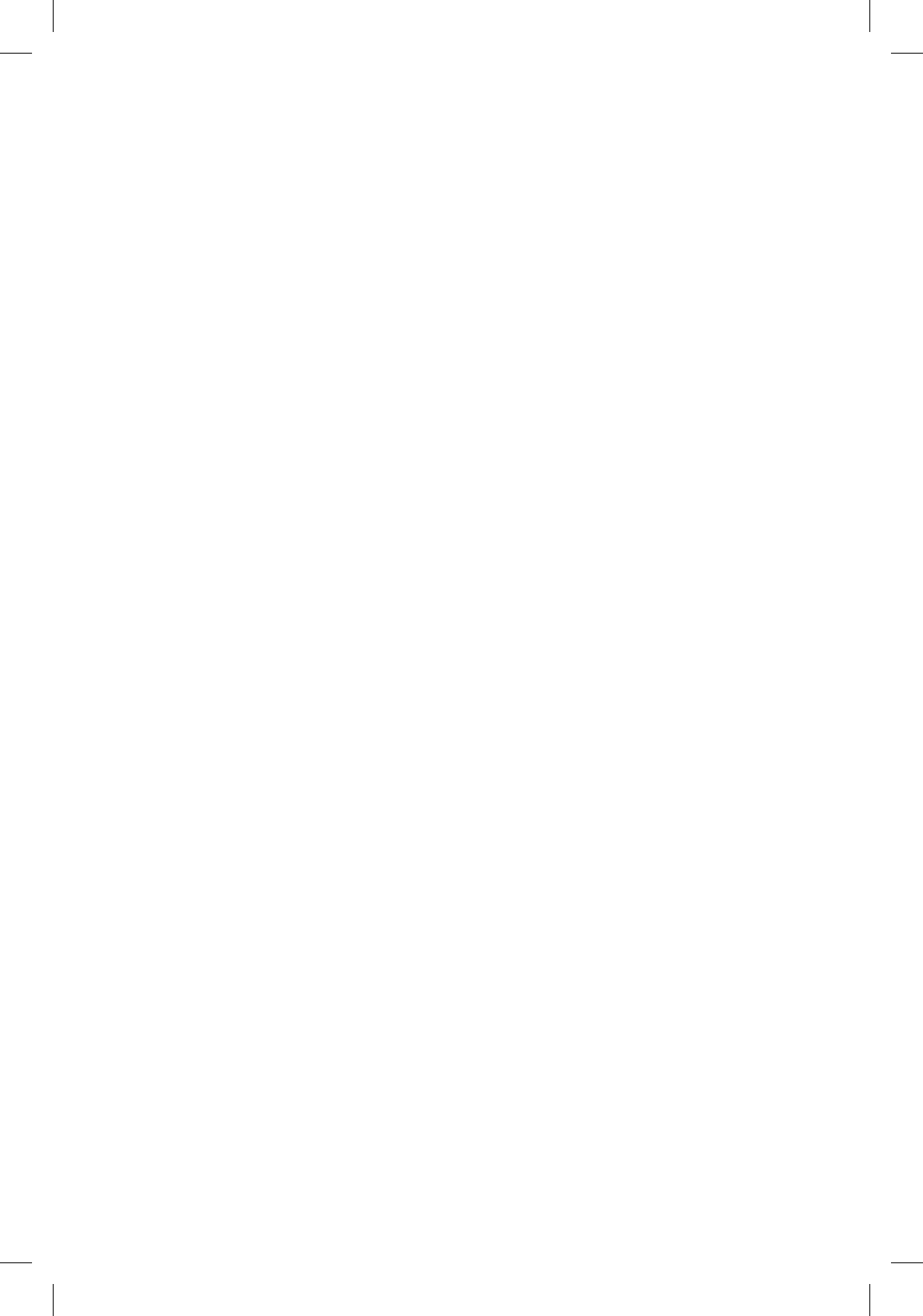

B ir aš
Kaip Andy
užsivelka
savo
Warholą

Negali ginčytis su savo dienoraščio skiautėmis.

*A. Niekuomet nesu skambinę
į savo trumpųjų skambučių centrą.*

Pabundu ir skambinu B.

B – bet kas, kas padeda man užmušti laiką.

B – bet kas, o aš – niekas. B ir aš. Man reikia B, nes negaliu būti vienas. Tik kai miegu. Tada negaliu būti su niekuo.

Pabundu ir skambinu B.

– Alio.

– A? Palauk, išjungsiu televizorių. Ir nusišlapinsiu. Išgėriau skysčius varančių piliulę, turiu bėgioti šlapintis kas penkiolika minučių.

Palaukiau, kol B nusišlapino.

– Klausau, – atsiliepė ji pagaliau. – Aš tik ką pabudau. Mano burna išdžiūvusi.

– Prabundu kas rytą. Atsimerkiu ir galvoju: vėl prasideda.

– Aš keliuosi, nes varo šlapintis.

– Aš niekada vėl neužmiegu, – sakau. – Man regis, tai būtų pavojinga. Visa gyvenimo diena yra kaip visa televizijos diena. Prasidėjus dienos programai, televizijos transliacija niekada neišnyksta iš eterio, aš irgi laikausi. Dienai baigiantis visa ji taps filmu. Filmu, skirtu televizijai.

– Vos nubudusi įsijungiu televizorių, – kalbėjo B. – Pažiūriu į mėlyną NBC ekraną, perjungiu kanalą ir žiūriu į kitokios spalvos foną svarstydama, kuris geriau tinka veido odos tonams. Įsimenu kai kurias Barbaros Walters¹ eilutes, panaudosiu jas tavo TV šou, kai jau jį turėsi.

B turi omenyje didžiausią neįgyvendintą mano gyvenimo užmojų – savo nuolatinį TV šou. Ketinu pavadinti jį „Nieko ypatingo“².

– Nubundu ryte, – tęsė ji, – ir žiūriu į sienų tapetų raštus. Matau pilką spalvą, žiedus, juodus taškelius aplinkui žiedą ir svarstau – ar čia Billo Blasso tapetai? Jie tokie garsūs, sakytumei, paveikslas. Žinai, ką turėtumei šiandien padaryti, A? Susirask geriausią Niujorke į drabužių stalčius tiesti skirtą tapetą ir padaryk iš jo aplanką³. Arba perkelk piešinį ant audinio, nueik pas baldininką, tegul aptraukia juo kėdę. Žiedus tegul papuošia pūkeliais. Kai ką galima iškimšti kaip akcentus. Kėdė daug įdomiau nei paveikslas, tiek čia visko gali sugalvoti.

– Tas pirkinų krepšys su 18 kg ryžių, kuriuos apimtas panikos nusipirkau, vis dar pūpsa prie mano lovos.

– Mano irgi, tik maniškis 36 kg ir jis mane varo iš proto, nes nedera prie užuolaidų.

– Mano pagalvė dėmėta.

– Galbūt tu naktį lovoje apsivertei, galvą padėjai kojūgaly ir tau prasidėjo mėnesinės.

– Man reikia nusiimti sparnus. Aš užsisėgu penketą sparnelių⁴: du žemiau akių, po vieną iš abiejų burnos pusių ir dar vieną virš kaktos.

– Prašau, pakartok.

– Sakau, turiu nusiimti sparnelius.

Ar B šaiposi iš mano sparnų?

2

1985–1987 metais, praėjus daugiau nei dviem dešimtmečiams nuo šios knygos išleidimo, MTV kanale Warholas vedė laidą „Penkiolika Andy Warholo minučių“ (*Andy Warhol's Fifteen Minutes*), pavadintą pagal garsųjį jo posakį: „Ateityje kiekvienas bus garsus penkiolika minučių.“

3

1968 metais Warholas sukūrė tapetus „Karvė“ (*Cow Wallpaper*) ir jais išdekoravo vienos Leo Castello galerijos salės, kur vyko jo paroda, sienas.

4

Sparneliai – veikiausiai plaukų segtukai. Svarstoma, ar šie „sparneliai“ nėra užuomina į Andy Warholo nešiotus perukus.

– Kiekviena diena yra nauja, – tariau aš. – Nes nepameni praėjusios. Taigi aš dėkingas savo sparnams.

– O Dieve, – atsiduso ji. – Kiekviena diena yra nauja diena. Rytdiena nėra tokia svarbi, vakar diena nebuvo tokia svarbi. Išties galvoju apie šiandieną. Ir pirmiausia svarstau, kaip šiandien sutaupysiu dolerį. Laukiu lovoje, kol žmogus, kuriam noriu paskambinti, paskambins pats. Taip sutaupau bent jau dešimt centų.

– Aš išsiritu iš lovos. Šliurinu, siuvu po kambarį, tipenu, stripinėju, darau viską, kad išsilenkčiau šokoladu aplietų vyšnių, kaip fugasai ištiškusių ant grindų. Bet visada užmiinu. Jaučiu šokoladą...

– NEGIRDŽIU, KĄ SAKAI. NESUPRANTU, APIE KĄ KALBI.

– Sakiau, kad man atrodo, jog mėgstu tą jausmą.

– Atsikeliu ir tipenu pirštų galiukais. Bijau, kad pažadinčiau savo svečius, dar taip anksti, ir kai paslystu ant šokoladu aplietos vyšnios, man bjauru, nes primena, kaip bandai užsitepti medaus ant ko nors, ir tada, o Dieve, peilis aplipęs, ir aš pridraibstau ant kilimo, gi žinai, jei medus, tai būtinai nuvarva. Jis turėtų būti kaip nors išspaudžiamas, kaip kečupas įvažiuojamose užkandinėse.

– Aš nušliaužiu į vonios kambarį, nes su šokoladuota vyšnia tarpupirštyje negaliu čiužinti, siūti, tipenti ar stypinėti. Prišliaužiu prie praustuvo. Lėtai pasikeliu ir abiem rankom įsitveriu praustuvo.

– Aš taip nedarau, – sako B. – Jeigu man tarpupirštyje įstringa šokoladuota vyšnia, atsisėdu lotoso poza ir bandau pasiekti pėdą burna, kad galėčiau nulaižyti vyšnią. Tada ant vienos kojos striksiu į vonią, stengdamasi daugiau neišterlioti grindų šokoladu nuo vyšnios. Atšokavusi įkeliu koją į praustuovą ir nusiplaunu pėdą.

– Esu tikras, kad pažvelgęs į veidrodį nieko nepamatysiu. Žmonės vis vadina mane veidrodžiu, o jeigu veidrodis žiūri į veidrodį, tai ką jis gali pamatyti?

– Kai aš žiūriu į veidrodį, žinau, kad nematau savęs taip, kaip mato kiti.

– Kodėl taip, B?

– Nes aš žiūriu į save taip, kaip noriu save matyti. Nenuvaisau išraišką tik sau. Nenuvaisau išraiškų, rodomų kitiems žmonėms. Neatkišu lūpų ir nesakau: „Pinigai?“ [angl. *Money, red past.*]

– O, tik ne pinigai, B, liaukis.

Ta B turtinga, todėl jos mintys suka vis ton pačion pusėn.

– Kažkoks kritikas pavadino mane Pačia Nebūtimi, ir tai nėmaž nepadėjo mano egzistencijos jausmui. Tada suvokiau, kad pati egzistencija yra niekas, ir pasijutau geriau. Bet mane vis persekioja baimė, kad pažiūrėjęs į veidrodį nepamatysiu jokio žmogaus, tiesiog nieko.

– O mane graužia maniakiška mintis, – kalbėjo B, – kad pažiūrėjusi į veidrodį tarsiu: „Aš netikiu. Kaip čia aš pelnausi tiek dėmesio? Kaip aš galiu būti viena garsiausių personų pasaulyje? Tik pažvelkite į mane!“

– Diena po dienos žiūriu į veidrodį ir vis ką nors pamatau – naują spuogą. Jeigu spuogas dešinio skruosto viršuj išnyko, tai naujas išdygo ant kairiojo, apačioj, ant žandikaulio, prie ausies, per vidurį nosies, po antakiu, tarpuakyje. Aš manau, tai tas pats spuogas laigo iš vienos vietos į kitą. – Kalbėjau tiesą. Jeigu kas nors manęs paklaustų: „Kokia tavo bėda?“ – atsakyčiau: „Oda.“

– Pavilgau „Johnson & Johnson“ vatos į „Johnson & Johnson“ medicininį spiritą ir trinu vata spuogą. Geras kvapas. Švaros. Šalčio. Kol spiritas džiūsta, galvoju apie nieką. Koks jis visada stilingas. Visada gero skonio. Niekas tobulas – visgi, B, tai yra nieko priešybė.

– Galvoti apie nieką man beveik neįmanoma, – sako B. – Aš apie tai negaliu galvoti net miegodama. Praeitą naktį sapnavau baisiausių gyvenime sapną. Turiu omeny, baisiausių košmarą. Sapnavau, kad buvau kažkur susitikime ir turėjau

užsisakiusi bilietą skristi namo, bet manęs niekas nenuvežė. Nugabeno į tokį namą žiūrėti labdarai skirto meno. Turėjau lipti laiptais ir apžiūrėti visus paveikslus. Priekyje ėjęs vyriškis vis kartojo: „Atsisukite! Šito jūs dar nematėt!“ Aš atsakiau: „Taip, pone!“ Tai buvo siena palei sraigtinus laiptus, nuo viršaus iki apačios išdažyta geltonai, ir jis paaiškino: „Na tai ir yra paveikslas.“ – „O!“ Paskui išėjau su pilką kostiumą vilkinčiu vyriškiu, nešinu portfeliu, jis ėjo sumokėti dar 15 centų į parkomatą, tik jo automobilis buvo ne automobilis, bet kušetė, taigi supratau, kad jis negali manęs niekur nuvežti. Tada pabandžiau pasigauti greitąją. Viskas baigėsi tuo, kad teko grįžti į vakarėlį. Kitas žmogus nutempė mane pažiūrėti paveikslo priekaištaudamas: „Dar ne viską pamatėte.“ Aš atsakiau: „Mačiau viską.“ – „Bet jūs nematėte, kaip tas žmogus apačioje įmeta penkiolika centų savo automobiliui.“ – „Cha, tai ne automobilis, o kušetė. Kaip aš nuvyksiu į oro uostą kušete?“ Jis atsakė: „Ar nematei, kaip jis iš kišenės išsitraukė juodą bloknotą ir jame įrašė penkiolika centų? Jis pasakė, kad tai buvęs ilgiausias susitikimas, kuriame jam tekę dalyvauti. Mokesčių atskaičiavimas. Toks esąs meno kūrinys. Tai jo kūrinys – kai jis įmeta penkiolika centų už jo kušetės stovėjimą.“ Tada aš suvokiau, kad neturiu pinigų sumokėti už lėktuvo bilietą – jau keturis kartus užsisakiau ir atšaukiau skrydį. Taigi nuėjau prie skiedromis dengto namo paplūdimyje ir prisirinkau geldelių. Norėjau pažiūrėti, ar įstengčiau įlįsti į tokią sulūžusią geldelę, ir pamėginau. A, aš tikrai mėginau. Per skylę įkišau viršugalvį ir beretę. Sruogą plaukų ir beretę. Grįžusi į vakarėlį paprašiau: „Gal malonėtumėt šio žmogaus kušetei pritaisyti propelerį, kad galėčiau nuvykti į oro uostą.“

Tą B vargina kažkokios mintys. Kitaip iš kur tokie sapnai?

– Aš irgi sapnavau baisų košmarą praeitą naktį, – tariau. – Mane nuvežė į kliniką. Sakytumei, dalyvavau labdaros akcijoje, skirtoje pradžiuginti pabaisas – šurpia

subjaurotus žmones, gimusius be nosių, veidus prisidengusius plastiku, nes po juo nieko nebuvo. Vienas žmogus, atsakingas už viską toje klinikoje, mėginopaaiškinti, kokios bėdos vargina tuos žmones, kokie jų įpročiai, o aš ten stovėjau ir turėjau viso to klausytis; norėjau, kad tai baigtųsi. Tada pabudau ir pagalvojau: „Maldauju, leisk man galvoti apie ką nors kita. Aš tik apsiversiu ir galvosiu apie ką nors kita, apie ką tik įstengsiu“, ir aš apsivertęs užsnūdau, ir košmaras grįžo! Buvo šiurpu.

– Svarbiausia – galvoti apie nieką, B. Niekas jaudina, niekas seksualus, niekas neglumina. Vienintelis atvejis, kai noriu būti šis tas, – kad galėčiau įeiti į vakarėlį, kai esu už durų.

– Trys iš penketo vakarėlių būna nuobodybė, A. Aš visada pasirūpinu automobilį anksčiau, kad galėčiau išvykti, jeigu nusivilsiu.

Būčiau galėjęs jai pasakyti, kad jeigu kas nors ją nuvilia, aš žinau, tai ne niekas, nes niekas nėra nuviliantis.

– Kai spiritas išdžiūsta, – tariau aš, – esu pasiruošęs užsitempti kūno spalvos tepalo nuo spuogų ir inkštirų – ta spalva neprimena jokio kito matyto kūno, bet yra labai panaši į mano kūno.

– Aš naudoju „Φ-tip“ ausų krapštukus – pasakė B. – Žinai, vienas iš mane užvedančių dalykų – įsikišti „Φ-tip“ į ausį. Man taip patinka valytis ausis. Nuostabu, jei ausyje randu vaško gumulėlį.

– Puiku, B, puiku. Taigi spuogai dabar pridengti. Bet ar aš pridengtas? Reikia pasižiūrėti į veidrodį – gal dar kokių ženklų pamatysiu. Nieko netrūksta. Viskas vietoje. Bejausmis žvilgsnis... Persikreipęs grakštumas...

– Ką?

– Nuobodžio suglebimas, išsekimo blyškis.

– Kas toks?

– Jauniklio paikystės, paprastas neveiklus apstulbimas, kerintis slaptas išmanymas.

- KA???
- Blizgus džiaugsmas, demaskuojantys tropizmai, kreidinė vylinga kaukė, šiek tiek slaviška išvaizda...
- Šiek tiek...
- Vaikiškas, gumą žiaumojantis naivumas, neviltyje įsišaknijęs spindesys, savim susižavėjęs atsainumas, tobulas kitoniškumas, nežymumas, šešėlinga, vujeristinė, keistai grėsminga aura, išblyškęs, magiškas buvimas pašnibždomis, oda ir kaulai...
- Sustok, palauk minutėlę. Man reikia nusišlapinti.
- Kreidinė albinoso oda. Kaip pergamentas. Kaip roplys. Beveik mėlynas...
- Liaukis! Man reikia nusišlapinti!
- Gumbuoti keliai. Randų žemėlapis. Ilgos kaulėtos rankos, baltos, lyg nukąstos peroksido. Įspūdingos rankos. Segtuko galvutės dydžio akys. Ausys kaip bananai...
- Ausys kaip bananai? Oi! Ai!
- Pilkėjančios lūpos. Pasišiaušę sidabriško baltumo plaukai, minkšti ir metališki. Aplink Adomo obuolį kakle išsiverčiusios balso stygos. Viskas yra, B. Nieko netrūksta. Vaizdas tikrai toks, kaip sulipdyta mano atsiminimų sąsiuvinyje.
- Ar dabar galiu nusišlapinti? Labai greitai.
- Pirma pasakyk, ar mano Adomo obuolys tikrai toks didelis, B?
- Tai gumbas gerklėje. Sučiulpk pastilę.
- Kai B grįžo nusišlapinusi, mes palyginome makiažo technikas. Aš išties nenaudoju kosmetikos, bet ją perku ir labai daug apie ją galvoju. Kosmetiką taip puikiai reklamuoja, kad negaliu jos visiškai ignoruoti. B tiek tarškėjo apie savo „kremus“, kad aš paklausiau:
 - Ar tau patinka, kai žmonės išleidžia savo turinį tau ant veido?
 - O ar tai atjaunina?
 - Ar negirdėjai apie tas damas, kurios nusiveda į teatrą

jaunuolius ir juos ištryškina, kad galėtų tai užsitemti ant veido?

– Jos įsitrina tai kaip kremą?

– Taip. Neva sutraukia odą ir jos tam vakarui atjaunėja.

– Tikrai? Na, aš naudoju savus kremus. Man taip geriau. Tada aš galiu viską padaryti namie. Išsiskutu pažastis, pasipurškiu, pasitempu kremu veidą – ir jau pasiruošusi vakarui.

– Aš nesiskutu. Neprakaituoju. Aš net nešiku, – pasakiau. Smalsavau, ką B į tai atsakys.

– Tada tu turi būti pilnas kakalų, – pasakė ji. – Cha cha cha.

– Pasitikrinęs veidrodyje, apsimaunu savo „BVD“ trumpikes. Nuogumas kelia grėsmę mano egzistencijai.

– Man tai jokia grėsmė. Dabar stoviu visiškai nuoga, žiūriu į strijas ant savo papų. Žiūriu į randą ant šono, likusį nuo krūtinkaulio pūlinio. Tyrinėju randą ant kojos – griuvau sode, kai buvau šešerių.

– O *mano* randai?

– Tavo randai? – paklausė B. – Papasakosiu tau apie tavo randus. Man regis, tu susukai *Frankenšteiną*⁵ vien tam, kad galėtum išreklamuoti savo randus. Tu savo randus įdarbini. Nieko tokio, kodėl gi ne? Tai geriausia, ką turi, nes jie šį tą įrodo. Manau, kad šaunu turėti įrodymų.

– O ką jie įrodo?

– Kad į tave šovė. Patyrei didžiausią savo gyvenimo orgazmą.

– Kas nutiko?

– Tai nutiko žaibiškai.

– Kas nutiko?

– Pameni, kaip drovėjaisi ligoninėje, kai slaugytojos pa-

matė tave be sparnelių? Paskui vėl pradėjai kolekcionuoti. Slaugės tave paskatino vėl kolekcionuoti pašto ženklus, kaip vaikystėje. Jos vėl tave sudomino monetomis.

– Bet tu nepasakai, kas atsitiko.

Aš norėjau, kad B tai išstartų. Jeigu apie tai kalba kas nors kitas, aš klausau, girdžiu žodžius ir galvoju: galbūt visa tai tiesa.

– Tiesiog tu ten gulėjai, o Billy Name'as pasilenkęs virš tavęs verkė. Tu jo vis prašei nejuokinti, nes labai skauda.

– O tada?.. Kas tada?

– Tu buvai reanimacijos skyriuje, visi siuntė dovanas ir atvirukus, aš irgi siunčiau, bet tu neleidai man tavęs aplankyti, bijojai, kad nepavogčiau tavo piliuliu. Ir sakei, kad taip priartėti prie mirties yra tas pats, kas priartėti prie gyvenimo, nes gyvenimas yra niekas.

– Taip, taip, bet kaip tai nutiko?

– Vyrų išnaikinimo draugijos įkūrėja⁶ norėjo, kad prodiusuotum jos parašytą scenarijų, o tavęs tai nedomino, ir ji vieną popietę paprasčiausiai atėjo į tavo studiją. Buvo daug žmonių, tu tada kalbėjai telefonu. Tu jos gerai nepažinojai, o ji tiesiog išėjo iš lifto ir pradėjo šaudyti. Tavo mama buvo baisiai sukrėsta. Manei, kad ji nuo to mirs. Tavo brolis buvo tiesiog pasakiškas – tas kunigas. Jis atėjo į tavo kambarį ir pamokė siuvinėti. Tai aš buvau jį išmokiusi prieškambaryje!

Tai šitaip į mane šovė?

Kažkodėl man kyla mintis, kad aš ir B siuvinėjame...

– Be makiažo, žmogų sukuria drabužis, – pareiškiau. – Aš tikiu uniformomis.

– Man labai patinka uniformos! Nes jeigu nieko viduje nėra, drabužiai tikrai nesukurs žmogaus. Geriau visą laiką

6

Turima omenyje 1968 metais į Warholą pasikėsinusi radikali feministė Valerie Solanas. Jos knygą „Vyrų išnaikinimo draugijos manifestas“ 2005 m. išleido „Kitos knygos“. Iš anglų kalbos vertė Edgaras Klivis.

vilkėti tą patį ir žinoti, kad žmonės tave mėgsta dėl tikrojo tavęs, o ne dėl to tavęs, kurį sukuria drabužiai. Kad ir kaip būtų – daug įdomiau pamatyti, kur žmonės gyvena, o ne ką jie vilki. Turiu omeny, geriau pamatyti jų drabužius, kabančius ant kėdžių, o ne ant jų kūnų. Visi turėtų tiesiog iškabinti savo drabužius. Niekas neturi būti paslėpta, išskyrus tai, ko nenorėtumei, kad pamatytų mama. Tai vienintelė priežastis, dėl kurios bijau mirti.

– Kodėl?

– Nes mano mama atėjusi čia pamatys vibratorių ir ras, ką dienoraštyje parašiau apie ją.

– Aš irgi labai mėgstu mėlynus džinsus.

– „Levi Strauss“ pasiuvo geriausias, tai geriausias kirpimas, geriausiai atrodantys iš visų kada nors kieno nors sukurtų džinsų. Niekas niekada nepranoks originalių mėlynų džinsų. Neverta pirkti senų, tokius džinsus reikia pirkti naujus ir jie turi būti išnešioti to paties žmogaus. Kad atrodytų būtent taip. Jie negali būti apgaulingai nubalinti, jokia kita klastotė taip pat nepriimtina. O ta mažytė kišenytė? Pašėlusiai smagi kišenytė, tarsi būtų skirta dvidešimties dolerių aukso monetai.

– O prancūziški mėlyni džinsai?

– Ne, amerikietiški geriausi. „Levi Strauss“. Su mažytėmis vario sagutėmis. Nusagstyti kniedėmis. Vakariniam pasirodymui.

– O kaip juos išvalyti, B?

– Skalbti.

– Ar tu juos lygini?

– Ne, aš įpilu skalbinių minkštiklio. Vienintelis žmogus, kuris juos lygina, yra Geraldo Rivera⁷.